

DENET SİRKÜLER
Vergi

For the latest from BDO Turkey, follow us

Sirküler Tarihi : 28.02.2024
Sirküler No : 2024/035

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

MENKUL SATIŞ SÖZLEŞMELERİNDE SÖZLEŞME BEDELİNİN TÜRK PARASI ÇİNSİNDEN YAPILMASI ZORUNLULUĞUNA İLİŞKİN ÖNEMLİ İSTİSNALARIN YER ALDIĞI 2024-32/69 SAYILI TEBLİĞ YAYIMLANMIŞTIR

2022/45 sayılı Sirkülerimizde belirtildiği üzere, [19/04/2022 tarihli ve 31814 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2022-32/66 sayılı Tebliğ ile](#), Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karara ilişkin Tebliğin (Tebliğ No: 2008-32/34) (“Tebliğ”) dövizli sözleşme yasağı uygulamasını düzenleyen 8 inci maddesinin 9 uncu fıkrasında değişiklik yapılmış ve Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri; taşıt satış sözleşmeleri dışında kalan menkul satış sözleşmelerinde sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkünken bu sözleşmelere ilişkin ödeme yükümlülüklerinin Türk parası cinsinden yerine getirilmesi zorunlu hale getirilmiştir.

Getirilen bu düzenlemeye ilişkin olarak belirsizliklerin giderilmesine yönelik olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından 21/4/2022 tarihinde bir [Basın Duyurusu](#) yayımlanmıştır.

Bu defa 28 Şubat 2024 tarih ve 32474 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan [Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ \(Tebliğ No: 2008-32/34\)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ \(Tebliğ No: 2024-32/69\)](#) ile menkul satış sözleşmelerinin ödemesinin Türk parası cinsinden yapılması zorunluluğuna bazı istisnalar getirilmiştir.

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited’in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2023 yılında 14 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 166’dan fazla ülkede bulunan 1.776 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 115.661 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlara ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

Yapılan değişiklikler sonrasında Tebliğin 8 inci maddesinin 9 uncu fıkrası aşağıdaki şekilde olmuştur:

DEğİŞİKLİK ÖNCESİ	DEğİŞİKLİK SONRASI
<p>(9) Türkiye’de yerleřik kiřilerin kendi aralarında akdedecekleri; tařıt satıř sızleřmeleri dıřında kalan menkul satıř sızleřmelerinde sızleřme bedelini ve bu sızleřmelerden kaynaklanan dięer ödeme yůkumlůlůklerini dōviz cinsinden veya dōvize endekli olarak kararlařtırmaları mۆmkündür. Ancak sızleřme konusu ödeme yůkumlůlůklerinin Tůrk parası cinsinden yerine getirilmesi ve kabul edilmesi zorunludur.</p>	<p>(9) Türkiye’de yerleřik kiřilerin kendi aralarında akdedecekleri; tařıt satıř sızleřmeleri dıřında kalan menkul satıř sızleřmelerinde sızleřme bedelini ve bu sızleřmelerden kaynaklanan dięer ödeme yůkumlůlůklerini dōviz cinsinden veya dōvize endekli olarak kararlařtırmaları mۆmkündür. Ancak sız konusu sızleřmelere iliřkin ařaęıda belirtilen haller dıřında kalan ödeme yůkumlůlůklerinin Tůrk parası cinsinden yerine getirilmesi ve kabul edilmesi zorunludur:</p> <p>a) 19/4/2022 tarihinden ۆnce akdedilen menkul satıř sızleřmelerinin ifası kapsamında 19/4/2022 tarihli ve 31814 sayılı Resmī Gazete’de yayımlanan Tůrk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İliřkin Teblię (Teblię No: 2008-32/34)’de Deęiřiklik Yapılmasına Dair Teblię (Teblię No: 2022-32/66)’in yůrůrlük tarihi ۆncesinde dolařıma girmiř bulunan dōviz cinsinden kıymetli evraklar kapsamındaki ödeme yůkumlůlůkleri.</p> <p>b) 19/4/2022 tarihinden ۆnce dzenlenmiř faturalar kapsamındaki ödeme yůkumlůlůkleri.</p> <p>c) Borsa İstanbul A.ř. Kıymetli Madenler ve Kıymetli Tařlar Piyasasında dōviz cinsinden gerçekleřtirilen kıymetli maden ve kıymetli tař alım satım iřlemleri ile bu iřlemlerin takası kapsamındaki ödeme yůkumlůlůkleri.</p> <p>) 8/12/2004 tarihli ve 25664 sayılı Resmī Gazete’de yayımlanan Dıř Ticaret Sermaye řirketi Statősüne İliřkin Teblię (İhracat: 2004/12) ve 2/7/2004 tarihli ve 25510 sayılı Resmī Gazete’de yayımlanan Sektōrel Dıř Ticaret řirketleri Statősüne İliřkin Teblię (İhracat: 2004/4) kapsamında, aracılı ihracat sızleřmesine dayanarak Dıř Ticaret Sermaye řirketleri (DTřř) veya Sektōrel Dıř Ticaret řirketleri (SDTř) ۆzerinden gerçekleřtirilecek ihracatlar ile 17/8/2022 tarihli ve 5973 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yůrůrlůęe konulan İhracat Destekleri Hakkında Karar kapsamındaki İhracat Konsorsiyumu ve 24/8/2022 tarihli ve 5986 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yůrůrlůęe konulan E-İhracat Destekleri Hakkında Karar kapsamındaki E-İhracat Konsorsiyumu statősüne sahip řirketler ۆzerinden aracılı ihracat sızleřmesine dayanarak gerçekleřtirilecek ihracatlara yōnelik menkul satıř sızleřmeleri kapsamındaki ödeme yůkumlůlůkleri.</p> <p>d) Gۆmrük beyannamesine tabi tutulan ihrakiye satıř ve teslimi dahil 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gۆmrük Kanunundaki transit ve gۆmrük antrepo rejimleri ile geçici depolama ve serbest bōlge hۆkۆmlerinin uygulandıęı malların teslimine iliřkin akdedilen menkul satıř sızleřmeleri kapsamındaki ödeme yůkumlůlůkleri.</p> <p>e) Serbest bōlgede faaliyet gōsteren firmalar ile dıř ticaret iřlemleri kapsamında yapılan menkul satıř sızleřmesine konu malların teslimine iliřkin ödeme yůkumlůlůkleri.</p>

Buna göre; Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri; taşıt satış sözleşmeleri dışında kalan menkul satış sözleşmelerinin sözleşme bedelini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırmaları halen mümkündür.

Bu sözleşmelerdeki ödeme yükümlülüklerinin Türk parası cinsinden yerine getirilmesi ve kabul edilmesi de halen zorunlu olmakla birlikte sadece **aşağıda belirtilen hallerde ödemeler döviz cinsinden yapılabilecektir.**

9’UNCU FIKRANIN A), B) ve C) BENDİ KAPSAMINDAKİ DEĞİŞİKLİKLER:

Tebliğ ile 9’uncu Fıkra’ya eklenen a, b ve c bentleri esasen Maliye Bakanlığının yukarıda bahsettiğimiz 21/4/2022 tarihli Basın Duyurusu’nda yapılan açıklamaların Tebliğ’e eklenmesinden ibarettir. Böylelikle Basın Duyurusuyla yapılan açıklamalara yasal zemin sağlanmıştır. Bu düzenlemeler mevcut uygulamada herhangi bir değişiklik getirmemiştir.

Bu bentler ilgili Basın Bülteni’nin yayım tarihi olan 21/4/2022 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere Tebliğin yayım tarihinde (28/2/2024) yürürlüğe girmiştir.

DIŞ TİCARET SERMAYE ŞİRKETİ, SEKTÖREL DIŞ TİCARET ŞİRKETİ, İHRACAT KONSORSİYUMU VE E-İHRACAT KONSORSİYUMU STATÜSÜNE SAHİP ŞİRKETLERE TANINAN İSTİSNA

Yapılan düzenlemeyle aracılı ihracat sözleşmesine dayanarak Dış Ticaret Sermaye Şirketleri (DTSS) veya Sektörel Dış Ticaret Şirketleri (SDTŞ) üzerinden gerçekleştirilecek ihracatlara yönelik yapılan menkul satışına ilişkin ödemelerin döviz cinsinden yapılması mümkün hale gelmiştir.

Buna göre ihracata aracılık eden şirket 8/12/2004 tarihli ve 25664 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Dış Ticaret Sermaye Şirketi Statüsüne İlişkin Tebliğ (İhracat: 2004/12) ve 2/7/2004 tarihli ve 25510 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sektörel Dış Ticaret Şirketleri Statüsüne İlişkin Tebliğ (İhracat: 2004/4) kapsamında DTSS ve SDTŞ ise bu menkul mal satışına ilişkin ödemeler döviz cinsinden yapılabilecektir. İhracata aracılık eden şirket bu özel statüde DTSS ve SDTŞ değilse menkul mal satışlarına ilişkin ödemelerin Türk parası cinsinden yapılması zorunluluğu devam etmektedir. Yine DTSS ve SDTŞ aracılığıyla yapılmayan satışlar ihraç kayıtlı satış kapsamında olsa dahi herhangi bir istisna söz konusu değildir.

Yine 17/8/2022 tarihli ve 5973 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan İhracat Destekleri Hakkında Karar kapsamındaki **İhracat Konsorsiyumu** ve 24/8/2022 tarihli ve 5986 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan E-İhracat Destekleri Hakkında Karar kapsamındaki **E-İhracat Konsorsiyumu** statüsüne sahip şirketler üzerinden aracılı ihracat sözleşmesine dayanarak gerçekleştirilecek ihracatlara yönelik menkul satış sözleşmeleri kapsamındaki ödeme yükümlülükleri de döviz cinsinden yapılabilecektir.

Bu bentle ilgili düzenleme Tebliğin yayım tarihinde (28/2/2024) yürürlüğe girmiştir.

TRANSİT TİCARET VE ANTREPO İLE GEÇİCİ DEPOLAMA VE SERBEST BÖLGE HÜKÜMLERİNİN UYGULANDIĞI MENKUL TESLİMİNE İLİŞKİN İSTİSNA

Yapılan düzenlemeyle (Gümrük beyannamesine tabi tutulan ihrakiye satış ve teslimi dahil) Gümrük Kanunundaki transit ve gümrük antrepo rejimleri ile serbest bölge ve geçici depolama hükümlerinin uygulandığı malların teslimine ilişkin ödemelerin döviz cinsinden yapılabilmesi mümkün hale gelmiştir.

Gümrük Kanununun 47 ila 50 nci maddelerinde geçici depolama hükümleri, 84 ila 92 nci maddelerinde transit rejimi, 93 ila 107 nci maddelerinde gümrük antrepo rejimi, 152 ila 162 nci maddelerinde ise serbest bölge hükümlerine ilişkin açıklamalara yer verilmiştir.

Yukarıda belirtilen gümrük rejimleri kapsamındaki malların yurtdışından getirilerek bu yerlere konulması ve bu yerlerde teslimine ilişkin ödemeler döviz cinsinden yapılabilecektir.

Bu bentle ilgili düzenleme Tebliğin yayım tarihinde (28/2/2024) yürürlüğe girmiştir.

SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALAR İLE DIŞ TİCARET İŞLEMLERİ KAPSAMINDA YAPILAN MENKUL TESLİMİNE İLİŞKİN İLİŞKİN İSTİSNA

Bilindiği üzere, Finansal Piyasalar ve Kambiyo Genel Müdürlüğü'nün 24/06/2022 Gün ve E-37518347-045.99-1314528 Sayılı yazısında serbest bölgede şubeleri vasıtasıyla faaliyet gösteren ve Türkiye'de yerleşik sayılan şirketlerin, serbest bölge sınırları dışında Türkiye'de yerleşik bir firma ile akdedeceği menkul satış sözleşmelerine ilişkin ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden yapılamayacağı belirtilmişti.

Yapılan düzenlemeyle serbest bölgede faaliyet gösteren şirketlerin Türkiye'de yerleşik bir firma ile dış ticaret işlemi (ihracat, ithalat gibi) kapsamında gerçekleştirilen menkul mal satışına ilişkin sözleşmelere konu ödemelerin döviz cinsinden yapılması mümkün hale gelmiştir.

Bu bentle ilgili düzenleme Tebliğin yayım tarihinde (28/2/2024) yürürlüğe girmiştir.

Saygılarımızla.